

POHJOIS-KARJALAN SOTILASLÄÄNIN HISTORIA

Puolustusvoimien johtamis- ja hallintojärjestelmä uusittiin vuoden 1993 alussa. Tuolloin maa jaettiin läntiseen, itäiseen ja pohjoiseen maanpuolustusalueeseen. Nämä jakautuivat edelleen 12 sotilasläänin. Uudistuksen tavoitteena oli hallinnon hajauttaminen ja pääkaupunkikeskeisyyden vähentäminen. Toisaalta operatiivisista syistä johtuen aikaisempi alueorganisaatio ei enää vastannut tarkoitustaan, koska sodankäynti oli muuttunut entistä liikkuvammaksi.

Pohjois-Karjalan osalta muutos merkitsi Joensuun Sotilaspiirin lakkauttamista. Tilalle perustettiin Pohjois-Karjalan Sotilaslääni, jonka tehtävänä oli vastata alueellaan operatiivisesta suunnittelusta, liikekannallepanovalmisteluista, sodan ajan joukkojen perustamisesta, asevelvollisten valvonnasta sekä reserviläisten koulutuksesta. Lisäksi sotilasläänin vastuulla oli alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, maanpuolustustahdon edistäminen sekä puolustusvoimien kiinteistöjen ylläpitäminen.

Pohjois-Karjalan Sotilaslääni lakkautetaan vuoden 2007 lopussa. Tämän jälkeen sotilasläänille kuuluneet tehtävät siirtyvät uuden aluehallintoviranomaisen Pohjois-Karjalan Alue toimiston vastuulle. Aluejärjestelmän uudistamisen taustalla oli puolustusvoimille asetetut säästötavoitteet sekä sodan ajan armeijan pienentäminen. Kun maanpuolustusalueet vuonna 1993 perustettiin, armeijan vahvuudeksi määriteltiin 500 000 sotilasta ja puolustuksen lähtökohtana oli laajamittainen hyökkäys. Nyt vahvuus päätettiin pudottaa 350 000:een sotilaaseen vuoteen 2008 mennessä. Supistuvien joukkojen johtamiseen ei enää tarvita moniportaista esikuntajärjestelmää.

Historiateoksessa luodaan katsaus sotilaallisen aluehallintojärjestelmän kehittymiseen vuosina 1917-2007. Teoksen keskeisimmän osion muodostaa kuitenkin sotilasläänin toiminnan kuvaus. Sisältö on jaettu kolmeen osioon: maanpuolustuksen perusta ja asevelvollisuusasiat, liikekannallepanovalmius ja joukkojen koulutus sekä sotilaslääni ja siviiliyhteiskunta.

Historiatoimikunnan puheenjohtaja on Pohjois-Karjalan Sotilasläänin komentaja eversti Seppo Pesonen ja projektitutkijana toimii FM Matti Turunen. Tutkimus julkaistaan syksyllä 2007.

Lisätietoja:
Matti Turunen 050 321 6424.